

lidt mere i deres Sager, end heldigt er. Det er i og for sig ikke nødvendigt, at Staten tager sig af saadanne Forhold, hvor det private Initiativ kan udføre en god Gerning. Det er ikke absolut nødvendigt, at Staten f. Eks. er med til at yde Hjælp til Indsamling af Oldenbørrer og Ødelæggelse af disse Dyr. Jeg er overbevist om, at vore Landboforeninger særdeles godt kunde holde Dyrskuer og skaffe store Præmier til Veje, uden at Staten gav sit Bidrag dertil. Jeg er ogsaa overbevist om, at Avlscentrer, baade Svineavlscentrer og Kreaturavlscentrer, meget godt kunde være opstaaede uden Statens Hjælp, og jeg er overbevist om, at Landmændene i saa Henseende meget godt kunde have magtet Opgaven, naar det var sket fra Begyndelsen af. Men vore Regeringer og vor Rigsdag have villet det anderledes. De have ønsket, at vi skulde komme ind paa den ganske modsatte Vej, den Vej, som fører hen til, at Staten mere og mere maa hjælpe Landmændene. Vi ere komne ind paa en Vej, hvorfra vi absolut ikke kunne gaa tilbage uden i høj Grad at skade Udviklingen. At der ydes Bidrag til Foranstaltninger til Husdyrbrugets Fremme, er derfor saare naturligt, og naar Staten en Gang har blandet sig i disse Forhold, maa den ogsaa gøre det til Gavns. Der er ingen Tvivl om, som ogsaa den højtærede Minister sagde, at naar det er Husdyrbruget, der bærer Landbruget, saa er det særdeles naturligt, at der ydes det virkelig store Bidrag. At Staten i det hele taget gør, hvad der kan gøres for at fremhjelpe vore naturlige Rigdomskilder, vort Fiskeri, vor Handel og særlig vort Landbrug, er jo kun rimeligt. I saa Henseende kan der ikke gøres for meget, og særlig naar vi sammenligne det, der gøres for Landbruget, med den Hjælp, som Staten har ydet Industrien gennem Beskyttelsestolden, forekommer det mig, at man maa sige, at der snarest ydes for lidt Hjælp baade til Fiskeri og Handel og særlig til Landbruget.

Ganske vist er det Husdyrbruget, der bærer Landbruget, men ved Siden af maa det nødig glemmes, at der ogsaa er andre Virksomheder, som bør ophjælpes; jeg skal her anføre vor Planteavl og vor Hesteavl. Det forekommer mig, at der fra Statens Side ydes alt for lidt til Planteavlens Fremme. Det er en Sag, der er saa vigtig, at man aldeles ikke kan undlade at støtte den. Der bliver nok sagt — og med fuldkommen Ret — at Planteavlens hjælpes gennem de Tilskud, som Askov Højskole og Landbrugsskolen i Lyngby faa; men de

Bidrag, som nu ydes — jeg tror, det er ca. 15,000, der anvendes til Planteavlens Fremme — ere sandelig for smaa, der skulde langt, langt større Summer til, for at det virkelig skulde kunne forslaa noget. Hvad Hesteavlens angaar, er det ogsaa en Sag, der skal og maa understøttes af Staten. Det er alt for store Tab, Agerbruget lider, naar Hesteavlens ikke er paa den Højde, paa hvilken den bør være. Vi have i Jylland en Hesterace, der maa siges at være virkelig god, det samme kan derimod ikke siges om de Heste, der findes paa Øerne. De maa snarest siges at være en Blanding af temmelig daarlige Dyr. Der er ingen Tvivl om, at Hesteavlens i Jylland maa kunne hjælpes frem, og at man paa Øerne maa kunne faa bedre Individuer frem end dem, der i Almindelighed forevises paa vore Dyrskuer. Det er uheldigt, at de Heste, der sælges her i Landet, ikke sælges til en højere Pris, end Tilfældet er, man kan næsten sige, det er en Skandale, at Hæren ikke kan remontere her i vort eget Land, og det er et Tab for Landet, at næsten alle Luksusheste, som købes, maa købes uden for Landets Grænser. Men hvis Hesteavlens virkelig skal hjælpes frem, fører efter min Overbevisning Vejen dertil kun gennem Stutterier. Vore Formuer ere ganske sikkert for smaa til, at der kan blive dannet private Stutterier saa store, at det kan nytte noget. Jeg tror derfor, at den eneste rette Vej vilde være at oprette Statsstutterier; hvis vor Hesteavl skal kunne trives, bør der vistnok findes flere Stutterier, i alt Fald et i Jylland og et paa Øerne, hvilket sidste det vilde være saa meget lettere at skaffe til Veje, som man ude paa Frederiksborg har de gamle Stutterigaarde, der vistnok ikke behøve at forandres meget for at blive formaalstjenlige. Jeg paastaar altsaa, at hvis der virkelig skal gøres noget for Landbruget, og det fuldt ud skal hjælpes, maa der anvendes langt større Summer, end dem, der nu er Tale om. Det er, som den højtærede Minister bemærkede, ganske vist saa, at 765,500 Kr. ere temmelig mange Penge, men jeg er overbevist om, at det vilde være en økonomisk Fejl, hvis vi her kom ind paa Sparsommelighed; derved vilde vi gøre langt større Skade end Gavn. Derimod vilde det sikkert være god Økonomi, om der til Landbrugets Fremme anvendtes større, langt større Summer end hidtil. Saa længe det kun gælder nærværende Forslag, om at yde Hjælp til Landboforeningerne, erkender jeg, at de foreslaaede